

ЛЮБОМИР МЕДВІДЬ: СПОГАДУВАННЯ НЕВІДОМОГО

1. Здобування світла

Художник. Його живопис не такий, як у “безпредметників”, коли мистецтво (за визначеннями західних артаналітиків) перестає розповідати про навколишній світ, а провадить монолог лише саме про себе. У Любомира Медведя: і про світ, і про себе, і про самодостатність живопису, та ще про інше. Навіть скажу: його “предмет” ідеалізується, містифікується так, ці ознаки закладені в ньому заздалегідь. Залишається лише здобути. Напевне. Це виявляється не так, у якихось химерних сюжетах, як у розташуванні “предмета” щодо інших і наполегливого послідовного здобування особливого життя для свого кольору. І, конче, – віднайдення світла, виповнення барви, як фігурально б не виглядало. Цю присутність простежую: константа заданості. Однак не як певні авторські самоповтори, а як набування нових об’єктів творчості. Інтуїтивно. Цей спосіб ще Піфагор вважав найвищою здібністю людини... (Медведеві малярські серії “Периферії”, “Евакуації”, початок дороги).

Зауваги на берегах

...Подеколи мені здається, що він надто ідеалізує розум (у нашому сприйнятті) та виструнчує лінійну логіку. Однак уже наступного разу я виразно бачу, що, виявляється, його художнє раціо відверто різноетапне й безвимірне у своєму навіть послідовному векторному розвитку, а звичну позірність художник просто ігнорує, вибудовуючи ірраціональні основи образу...

2. Чарівлива колісниця

Можливо, ніч інтуїтивного безкомпромісного малярства? Темперного живописання. Життя вселенного писання. Того віддаленого кавалка реальності, що передчуваємо, а не просто бачимо... Які тут настрої, чи легке протягування випадкового образу?! Ваговита новітня малярська драматургія, що проклала шлях крізь світи, аби сягнути невідомого. Щось таке дзвенить у повітрі пронизливим звуком рафки із старого ровера, що її котилося підлітком зумисне достосованим дротяним гаком; і почувалося так, ніби летіла небесна осяйна колісниця, а всі гідні лише захоплюватися тобою! Нестримність окремішнього буття. (“Хлопчики з колесами”).

Незб’ягнена авторська наповненість картини. Залишиться з тобою назавше... Ледь вловлюваним прийдешнім літеплом.

Зауваги на берегах

...Нерідко він руйнує об’єми, вибудовуючи в композиції живопису глибинні плани (така своєрідна естетика). І це не обговорюється, із плюсами чи з мінусами. Утім, певен, психоаналітики творчості могли б припускати тут безоглядну втечу від натуралізму. Від побутової заангажованості. Таку собі фобію..., можливо, спрощеності?

3. Ремінісценції

...Напевне, можна формулювати навіть отак навпрошки: “Про що картини Медведя?”. Зізнаюся, дещо умовно. Втім “сюжети” таки є. Це втаємниченість духу, сакральність форми, несподіваність тілесно-оптичних деформацій персонажів його картин... Бачу, як добротний академічний вишкіл аж ніяк не перешкоджає майже безперервним пошукуванням можливостей трансформацій простору без часових обмежень і формальних умовностей. І це зовсім не безоглядне догодження собі абсолютною свободою (наскільки вона така можлива), а лише

творче просування давно обраним шляхом. Звідси явна духовна біографічність героїв, духовна “сюжетність”, вгадувана розповідальність подієвих історій. Ця не зовсім властива новітньому живопису змістова виповненість, певен, цілком могла б спонукати до, скажімо, новелістичної текстової інтерпретації або чогось подібного. Так відстежуються не випадкові альянзи з літературною творчістю Медведя (“Ремінісценції-2”, “Апріорі”, Львів, 2013), однак не ставлю сьогодні таких завдань, добре знаючи чарівливі принади зафіксованих, відкладених можливостей...

...Утім зроблю зарубку для характеристики предмета розмови: це такі літературно. Без дефініцій на зразок “добре-погано”, знову ж таки. Захоплююче для вдумливого та чуттєвого сприйняття, покладаючись на несподівано винайдений художній образ.

Зауваги на берегах

Чи важить у нього підсвідоме, як у сюрреалістів? Безумовно. Але він не сюрреаліст. Його твір ніби розчиняється в собі. Як видіння. Зависаючи десь у даліні міражем. Аби в якийсь незбагнений спосіб проявитися знову, уже на вищому рівні сприйняття. Захопити нову реальність. Вийти за рамки сюрреалізму. І за...

4. Свобода іншості

...У пориві спонтанної відвертості Медвідь зізнається (вихоплено мною з якогось інтерв'ю): “...Якщо настрої поганих і депресивних, то краще не братися до роботи. Найкраще працюється тоді, коли ясна голова і панує душевна рівновага”. І тут же поряд: “Дуже часто працюю в майстерні до третьої чи навіть четвертої години ранку <...>. Не стільки захоплення, скільки необхідність довершити те, що постає у твоїй уяві. Ти мусиш це наздогнати, спіймати й довести...”. Міркую собі, що навряд чи о третій-четвертій годині найтемнішої пори доби така вже ясна голова та врівноважена душа?.. Напевне, ідеться про стан зміненої свідомості, одну із форм якої становить проривна, як на мене, уява художника. І це, власне кажучи, і провадить певними керунками, аби спробувати його творчість досягнути через проникнення в манеру способу відчувати світ і формувати вивершену метафору. Стримано і навіть лаконічно працюючи з кольором (але завше дуже точно та шляхетно), зумисне не пригальмовуючи уяву... І так виходячи на захоплені інтуїтивні обшири. Мабуть, звідси й елементи впливів сновидінь (різноголосих і різнобарвних; тут барва – як глибина кольору), і магічних, подеколи ледь вловлюваних, перетворень у структурі, здавалося б, звичної реальності. І таки мати розкішне відчуття деміургічної свободи, варті нічних чувань. Іншості застереженої.

...Подеколи Любомир Медвідь називає це “інтелектуальною свідомістю”. І він певен, що вона “не приходить нізвідки”. Нехай так.

...Уночі час не зупиняється; він просто інший.

Така реальність, активована одного разу, навряд чи відпустить художника надовго. Бо залежність видається рівномірно взаємною.

Зауваги на берегах

Самотність як спосіб бути наодинці з таємницею, що тихо пливе безсмертним небосхилом. Це робить запопадливого майстра зачудованого темпераментного малярства одним із найзагадковіших модерних живописців. Любомир Медвідь.

5. Повернення

Він добрий і в деталях, і в узагальненнях, неканонічний, часом аж до брутальності: не присікується до якоїсь натуральної правдоподібності чи виписування зморшок на обличчі або складок на одязі... Його правда в почуттях

тяжких, як скиба чорнозему, але надійних і сильних у своїй посткартинній тривалості; невичерпних упродовж поколінь-реципієнтів. Саме так, його живопис для мистецької скарбниці позачасової й не варто, гадаю, нікому з нас, українців, ніяковіти. Такий і повсякчас продовжуваний цикл живописних творів Л. Медведя “Повернення Блудного Сина”. Великоформатні полотна, важкотілі фігури; простір, що не передбачає якоїсь вгадуваної конкретики, зокрема виписаної історичності; колористична стриманість. Герої ніби виринають із позачасся, а чи зникають, сотвореними будучи для цього... Усьому свій час, усьому свій вимір. Своє...

Знаю, що тема “блудного сина” для Медведя давня, а згадуваний цикл поновлюється. Думаю, будуть ще серії полотен. Бо ж невичерпно... А тривожність світу наростає... Беруся стверджувати, саме тут і зараз, що небіблійних тем у мистецтві просто не буває. Це просто така книжка. Вічна. Біблія.

Зауваги на берегах

Цей живопис розкішний у розумінні не соковитості барв, а багатоплинності почуттів, що, як висока весняна повінь, вільно плінуть непохитними підвалинами. Таке мистецтво видається мені більше, ніж малярством... Не шукатиму тут і зараз спрощених дефініцій... І не цураюся повторів.

6. Діалогічність

Чи може бути в таких складних полотнах, як у Медведя, якась комунікація, що її звикло медіуми від мистецтва називають діалогом? На певному рівні, вбачаю, так. Але тільки, як проникливе резонування. Як відкриття та відкривання у власному світі чогось проймаюче-симетричного. Але не як недолуге тлумачення чи схибнута інтерпретація, а примушування до діалогу! Ці картини самодостатні й не потребують простих з’ясування на рівні спрощеного семантичного ряду. І дарма тут гасати закапелками підсвідомого: лише поруйнуєш естетику. Два-три пануючі кольори (решта – нюанси) та поєднання особистісних просторів; ніби сполучення різних галактик – це так деміургічно і благодатно для того, хто сприймає; бо ж чисте самопрезентативне. І знову ж таки свобода безумовної реальності. Поза всім. Одначе не поза майстерністю Любомира Медведя. Ех, сказати б, що його форма буття – це уява небуденна! Сказав.

Зауваги на берегах

Йому притаманне спонтанне нарощування художньої енергетики, аби перейти до містичної спромоги. Віднайдення щоразу свого новомистецького імені в ще незвіданій системі координат. Бачу цю особливість і в ранніх творах, і в картинах найновіших. Ця дорога, повторює, триває.

Я не знаю, звідки приходять віднайдені імена.

7. Наздогнати метелика

...Особливе чуття художника (як дар не на щодень!) дає можливість для художнього маневрування між світами реальними – уявними у великому, по суті, невичерпному діапазоні. До того ж усе це настільки синхронно, що не скидається на якісь дратівливі химерії, а лише на відкриття мистецькі того, що існує поряд і паралельно; і було не задіяне лише тому, що ніхто не зумів дістатися до нього (“Дігнати метелика”, “Піщаний годинник”)... Як подув вистудженого вітру, не так із півночі, як із нетутешності, торкається щоки; ледь вловлюваний легіт, аби знову відлетіти, залишивши спогад назавше: чи то дивакуватий, а чи сумовито-екзистенційний.

...Художник любить розглянутися. У своїй метафорі. Мені розкошується у цих колористичних розмислах.

Зауваги на берегах

“То ж наскільки, усе таки, життєво важливі, як органи, станції живопису чи філософії? Ніяка кінцева відповідь тут не важлива, важливий процес. Безцінний, лише безкінечний процес, як акт живої дії над будь-якою перманентною невідомістю, розгорнутою перед особистістю та суспільством.

Немає нічого більш безглузлого як “модний живопис”, чи “модна філософія”. Це цілком забобонні речі”.

(Л. Медвідь, “Ремінісценції”, книга-альбом;
ТзОВ “Компанія Гердан”, Львів, 2010 р.)

8. Колір

Медведеве ставлення до кольору милою закоханістю, зрозуміло, назвати не може. Художник пропонує шал не від переливів барвозвуччя, а від дуже довірливої приглушено-темперної бесіди, що спонтанно, наче джерело, витікає із самих глибин густини завороженого цвітосилу, обдаровуючи захопленням несподіваного образу “інших”. Ця хвиля кольору, хоч і малопомітна, проте дуже енергетично потужна і завше готова збагатити нас живописними “змістами”, вражаючи можливостями естетичного посилу.

Не вагаючись, назву це святом. Барви. Утім аж ніяк не барвистим.

Медведеве ставлення до кольору інше. (Звідси і свято: не прикрашальних блискіток, а духу).

Зауваги на берегах

...Лишіть нас для давніх наших звичок, лишіть нас, якнастійкіших, серед гармидеру... Бачите, життя підноситься до хмар і аж так шукає свій заповітний колір; сріблястим сновидінням розходиться крайнебом... Лишіть нас для відновленого простору, зануреного у тиші феєрію щонайдивнішу. Хіба це не відчуття Раю?.. Раю.

9. Рефлексійне

...Стаю стійким апологетом живопису Медведя (і це виходить зовсім природно, без будь-яких попередніх тривалих прицінювань); споглядання світу і рефлексійно-художнє відтворення його в живописі, що набуває довершеності віднайдені реальності, видається давно відшукуваними мною незвичними формами візуалізованих дуже особистих естетичних відчуттів: вхідження в, чомусь проґавлені раніше, періоди конкретного сакрального часу, фіксуючи осяяння митця, що дали благодатну можливість таки не втратити втрачене. (“Terra incognita”, триптих).

...І ота Медведева унікальна властивість – творення на межі фізичного та метафізичного, дорого вартує. І справа тут – не лише в екзистенційності. Радше, – в художніх особливостях таланту. Посвяченості. Можливо, так.

Зауваги на берегах

“...Ще до того, як намалювати, я знав назву твору. Terra incognita. Шелест віків, що відлунював з латини, настроював на відповідний лад. Ніби дно дивовижного астероїда, ніби диск невідомої планети, згусток таємничої нез’ясованості зависав у близькій даліні над площиною могильника багатьох людських цейтнотів”.

(Л. Медвідь, “Ремінісценції”, книга-альбом).

10. Трохи біографічного

...Його землю і обіцяною, і втаємниченою з малолітства стали колоритні давні околиці Львова: Зимна-Вода, Рудно; тут йому затишно й нині. Хоч народився Любомир Медвідь у містечку Варяж неподалік Белза, сталося це

1941 р. Закінчив Львівську середню школу № 74. (Я також навчався у цій школі). Осягнув основи фаху у Львівському державному інституті прикладного та декоративного мистецтва. Замолоду став членом Спілки художників України. Згодом Заслуженим діячем мистецтв України, народним художником України, кавалером ордена Ярослава Мудрого V ступеня. Зараз Любомир Медвідь – дійсний член Національної академії мистецтв України, лауреат Національної премії ім. Шевченка. Працює на посаді професора та завідує кафедрою у Національній академії мистецтв у Львові. Виставки мав у наймистецькіших країнах світу; галереях та музеях. Насправді, гідно. Чимало. Самовіддано.

11. Крижина самотності

...Щось таке нез'ясовне снується в повітрі. Пересипається десь, майже непомітно, як у "Піщаному годиннику". А ти – у "Жовтому інтер'єрі" старої заміської вілли ледь ковзаєш поглядом за подрібнене рамами варшавське вікно... І, навіть, коли б зараз небосхилом шугнув падаючий "Ікар", ти не надав би цьому аж такого значення. Ти – в собі. Посеред себе... І це зовсім не "Самотність лідера"; а що це?!

Під ґанком знову вовтузяться якісь екзотичні жебраки?.. Ні, це "Лицедії" днуть лаха з тебе! Нестерпна тіснява. Гармидер... Ти відпливаєш на крижині. Потреба самотності... Аби повернутися іншим. Світає.

Отримано 22 липня 2014 р.

м. Львів